

Hoofstuk 1: Klankleer

Oefeninge by die dialoog

1. Namibië
2. Pretoria
3. André se pa het tydelik kom werk in Pretoria.
4. Centurion Stadsraad
5. Ses maande

Woordeskat (vocabulary)

1.

Afrikaans	English
lugwaardin	air hostess
argitek	architect
kunstenaar	artist
haarkapper	hairstylist
soldaat	soldier
skeidsregter	referee
veearts	veterinarian
afrigter	coach
sekretaresse	secretary
sielkundige	psychologist
oogkundige	optometrist
lektor	lecturer
ingenieur	engineer
akteur	actor

2.

Afrikaans	Engels
Dankie!	Thank you!
Baie dankie!	Thank you very much!
Dit is 'n plesier!	It is a pleasure!
Asseblief?	Please?
Ek waardeer dit.	I appreciate it.
Ek is jammer.	I am sorry.
Ekskuus?	Pardon?
Verskoon my asseblief.	Excuse me please.
Ek vra om verskoning.	I must apologise.
Sterkte! / Voorspoed!	Good luck! / Prosperity!
Herhaal dit asseblief.	Please repeat it.
Geluk!	Congratulations!
Stadiger asseblief.	Slower please.
Ek verstaan nie.	I don't understand.
Ek weet nie.	I don't know.
Ek studeer nog. (Afrikaans)	I am still learning. (Afrikaans)
Ek is jammer dat ek laat is!	I'm sorry for being late!
Moenie bekommerd wees nie.	Do not worry.
Geen probleem.	No problem.

Klanke (sounds)

1.

One short vowel	Afrikaans word	English word	One long vowel	Afrikaans word	English word	Two letter vowel	Afrikaans word	English word
a	bad	cup	aa	draad	aunt	ie	sien	click
e	pen	pen	ee	leer	beer	eu	deur	weird
o	sog	cork	oo	boot	poor	oe	loer	look
u	lus	custom	uu	muur	we're			
i	lip	lip						

2.

Die boer plant mielies.

- 'n Mens moet netjies aantrek.
- Almal dra 'n jas.
- Moenie bekommerd wees nie.
- Ek waardeer dit.

Diftonge/tweeklanke (diphthongs)

1.

Diphthong (diftong)	English word	Afrikaans word	Your own Afrikaans word *(Examples of own words below)
ai	maestro	aitsa	baie
aai	my	waai	fraai
ei/y	rain	trein	brei
eeu	phew	leeu	skreeu
oi	boy	Khoi	potjie
ooi		rooi	mooi
ui	pray	tuin	opruim
ou	goat	blou	vou
oei	doing	bloei	koei

2. Eie diftonge – merk jou antwoorde met enige diftonge waarvan die letters met 'n ei/y, ui, ou, eeu, aai, ooi, oei, ai en oi moet wees. Hierdie is twee voorbeelde van antwoorde.

- lawaai
- rooi

3. Spelling: ei/y/ui

- lui
- wyn
- vuil
- druie
- ly

Konsonante/medeklinkers (consonants)

- kdv   kkvk
Baie   graag!

2.

- kd   v   k

Vuil klere ruik!

- d   d   d   v   v   k

Dit is die mooiste skoene in die wêreld.

3.
  - a. Tjips, tjops en tjoklits.
  - b. Growe brood en goue botter.
  - c. Koulike kalkoene kry klein kuikens.
  - d. Buite blaf grys bergbobbejane.

Lettergrepe en klankgrepe

1. Lettergrepe:

af-vaar-di-ging	ge-voe-lig
se-ën	be-roep
ko-meet	hout-deur
uit-ge-put-te	ver-la-te
ma-sjien	on-be-perk-te

2. Klankgrepe en lettergrepe:

• gro-we	grow-we
• do-re	dor-re
• brie-we	brie-we
• Sji-na	Sji-na
• duid-lik	dui-de-lik
• baai-kie	baad-jie
• maing-kie	mand-jie
• bai-je	bai-e

Leestekens en hoofletters

1.
  - a. Danie Vermeulen, ons skrumskakel, het pragtig gespeel.
  - b. Wat hy doen, weet ek nie.
2.
  - a. Die leeu was honger, maar wou nie vreet nie.
  - b. Jy mag gaan, want jy was baie gehoorsaam.
  - c. "Dries, jy moet nou huistoe kom!" sê Marie, sy suster.
  - d. Ja, dit was 'n koue, winderige en onplesierige dag.
- 3.

- a. "Siejy!" skree hy vir die kwaai hond.
- b. Foei tog! Die arme ou dogtertjie!
- c. Aitsa! Maar jy is sommer vinnig klaar.
- d. "Eina! Jy maak my seer."

4.

- a. Oom Keith se plaas, Mooiveld, is naby Polokwane in die Noordelike provinsie.
- b. My ouma bak soetkoekies, gemmerkoekies en melktert, want ons gaan in Desember see toe.
- c. Nee, so iets het ek nog nooit gesien nie.
- d. "Hoera!" skree Faith, Zama en Dinah toe hulle al die eetgoed sien.
- e. Gaan Refilwe Maandag Oos-Londen toe?
- f. In die Bybel lees ons van Jesus wat op die water geloop het.

Skryftekens

1.

- bêre
- brûe
- een-een
- Suid-Afrika
- Oos-Londen
- moeë
- wêreld
- oud-leerling
- lag-lag
- sê-goed
- uie-oes
- geëindig
- reëls
- rûens
- 10-jarige
- Beaufort-Wes

Hersiening

1.

Letitzia, Gert-Jan, Dawid, Lesedi, Anneke en Vis	
Letitzia, Gert-Jan, Dawid, Lesedi, Anneke en die een wat die storie vertel.	*

Gert-Jan en Letizia	
Letizia, Gert-Jan, Dawid en Anneke	

2.

Dat Juffrou Malan en Juffrou Wilken weggaan.	
Dat Juffrou Bester en Letizia se ma groot vriende is.	
Dat al die juffrouens kwaad is omdat die kinders so onbeskof (<i>rude</i>) is.	
Dat hulle 'n nuwe juffrou gaan kry in Vis se plek.	*

3.

Sy is baie mooi.	*
Sy is jonk, slim en streng.	✓
Sy is baie oud, maar sy is baie slim.	*
Sy is soms vriendelik, maar soms kwaai.	*

4. Blokkiesraaisel:

Af

1. runnik
2. onnie
3. onbeskof
4. grapjas
6. Vis

Dwars

5. ignoreer
7. stok
8. kwaai

5.

- a. "Nou lieg jy!" sê Gert-Jan.
- b. "Nou lieg jy!" sê Gert-Jan.
- c. "Nou lieg jy!" sê Gert-Jan.

6.

Woord	Klankgrepe	Lettergrepe
prentjie	pren-kie	prent-jie
diesel ~~f~~ de	die-self-de	die-self-de
kleuterskoolkonsert	kleu-ter-skool-kon-sert	kleu-ter-skool-kon-sert

7.

- a. "Can you help me?!" William shouted.
- b. "Kan jy my help?!" skree William.

- c. Dad has bought grapes, peaches, plums and figs on the market.
- d. Pa het druiwe, perskes, pruime en vye op die mark gekoop.
- e. "Bushi, you are so brave!" his friend, Harry, exclaims.
- f. "Bushi, jy is darem 'n dapper kêrel!" roep sy vriend, Harry, uit.

8.

- a. wêreld; brûe
- b. reën; Pretoria-Noord; foto's

Teks: Lees en begrip en spelling

Begripsvrae:

1.

Waarvoor vra sy die klas om verskoning?	Sy het hulle aan vuil taal blootgestel.
Wie het gekla oor haar?	'n Anonieme ouer.
Waarom kyk sy nie na Letizia nie?	Sy weet die brief kom van haar af.
Hoe het die persoon wat gekla het, beswaar aangeteken?	Iemand het 'n brief aan die skoolhoof geskryf.

2.

Wat beteken dit om lont te ruik?	Iets is verkeerd.
Waarom ruik die verteller lont?	Juffrou Brom het te maklik om verskoning gevra.
Letizia ruik nie lont nie. Hoe weet ons dit?	Sy bêre haar pen tevrede in haar pennesakkie.
Hoe weet ons hy was reg?	Sy het die brief vir hulle gegee om die spelfoute reg te maak.

3.

- onmiddelik → onmiddellik
- onverskoning → om verskoning
- gruwelike → griedelike

4. stappe

5. Blokkiesraaisel:

Af

- 2. spelfoute
- 3. bêre
- 4. ouer
- 5. vuil

Dwars

- 1. is
- 3. brief
- 6. Juffrou
- 7. weet

Hoofstuk 2: Woordleer

Taalspeletjie

res   ses   nek   roes   roet   soete
rek   kern   dek   toer   soek   skêr
red   den   oes   doer   soeke
ren   nes   oer   doen   soen
kers   net   koes   skoen   soet

Woordeskat en spelling

Engels	Afrikaans
milkshake	melkskommel
fast food	kitskos
junk food	gemorskos
salad	slaai
toast	roosterbrood
vegetables	groente
rusk	beskuit
chips	aartappelskyfies
candy floss	spookasem
biscuits	koekies
fruit	vrugte
hot dog	worsbroodjie

2. Begripsvrae:

- a. Die onderwyseres
- b. Elton het goed gedoen in sy toets.
- c. 87%
- d. Hy kan nie glo hy het so goed gedoen nie.
- e. Logiese denke
- f. Spelling
- g. Sy pa het vir hom 'n roomys gekoop vir sy verjaarsdag.
- h. Die juffrou het hom goeie punte gegee.

- i. Sy ma vier nie verjaarsdae nie.

Woordvorming

1.
  - a. geluk
  - b. skryf; naam
  - c. voel
  - d. warm; hart
2.
  - a. vraestel
  - b. selfoontaal; selfoonetiket
  - c. verjaarsdag (verjaardag); roomys
  - d. verjaarsdae (verjaardae)
3.
  - a. etenstyd
  - b. eetkamertafel
  - c. heldedaad
4.
  - a. skoolskoen
  - b. seunskool
  - c. beesvleis
  - d. meisieskool
  - e. duiwehok
  - f. skaapskêr
5.
  - a. sementblad
  - b. grafsteen
  - c. sokkerveld
  - d. skuilplek
  - e. hoenderhok
6.
  - a. Stal
  - b. Nee
  - c. Nee

Voorvoegsels/premorfeme

1.
  - a. verseker; reassure
onseker; uncertain
  - b. verstaan; understand
bestaan; exist
  - c. verweer; defend
beweer; claim
onweer; thunder
geweer; gun
  - d. vermaak; entertain
bemaak; bequeath
gemaak; made
  - e. begroot; budget
vergroot; enlarged
  - f. besoek; visit
versoek; required
  - g. vertrou; trust
getrou; married or loyal
  - h. bemors; mess

- vermors; waste
- i. besorg; return
- versorg; take care of

Agtervoegsel/postmorfeme

1. vakerig
2. Jy kan jou eie sinne met die woorde bou – hier is voorbeelde van hoe die woorde in sinne gebruik kan word.
  - a. My ma het vanoggend gesê dat sy sekerig voel na sy in die reën geloop het gisteraand.
  - b. Ek is moegerig na gister se netbaloefening.
  - c. My broer is altyd hongerig; hy kan nooit genoeg eet nie.
  - d. Thabo was blyerig toe hy uitvind hy het wel die span gehaal.

Afkortings

1.

Woord	English abbreviation	Afrikaanse afkorting
University of South Africa/ Universiteit van Suid-Afrika	UNISA	UNISA
United States of America/ Verenigde State van Amerika	USA	VSA
leg before wicket/been voor paaltjie	lbw	b.v.p.
miss/mejuffrou	Ms.	Mej. / mej.
identity number/identiteitsnommer	Id. no	ID-nr.

2.

- a. antwoord
- b. Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging
- c. sentimeter
- d. *Nota Bene* / belangrik
- e. hoek van
- f. hoofstuk
- g. mevrou
- h. graad

3.

- a. Hy bedoel eintlik haar twee oë is mooi en spesiaal.
- b. H₂O is die wetenskaplike afkorting vir water.

4.

- a. DBV
- b. dep.
- c. HAT

5.

- a. s.nw.
- b. b.nw.
- c. ww.
- d. bw.
- e. vnw.
- f. tw.
- g. voors. of vs.
- h. voegw. of vgw.
- i. lw. of lidw.

Akronieme

Beskrywing	Akroniem
Amalgameerde Banke van Suid-Afrika	ABSA
Handwoordeboek van die Afrikaanse Taal	HAT
Nasionale Olimpiese Komitee van Suid-Afrika	NOKSA
Kankervereniging van Suid-Afrika	KANSA
Suid-Afrikaanse Toerismeraad	SATOER
Menslike immuuniteitsgebreksvirus	MIV
Noordwes-Universiteit	NWU
Ekonomiese- en bestuurswetenskappe	EBW
Persoonlike identifikasienommer	PIN

Hersiening

1. Sodat kinders hulle eie idees met klei kan vorm en vervorm.
2. So maklik dat selfs 'n kind dit kan doen.
3. Klei droog uit en word hard as dit nie in 'n lugdigte houër gehou word nie.
4. Dit droog uit en word hard.
5. Die voedselverkleursel kleur die klei na die kleur van die voedselverkleursel.
6. Droë bestanddele is vaste stowwe en nat bestanddele is vloeistowwe.
7. Druk die deeg plat teen die oppervlakte met jou vuiste.
- 8.

Basisvorme	Samestellings
klei	speelgoed
kind	eetlepel
sout	kookolie
water	
resep	
deeg	

9.
  - a. vervorm; verduidelik; gebêre
  - b. koppie; mengsel, kinders, boetie, sussie, kleursel
10. Koppie en eetlepel
11.
  - a. as gevolg van
  - b. vergelyk
  - c. volgende
  - d. byvoeglike naamwoord
  - e. bywoord
  - f. met behulp van
12.
  - a. UNISA
  - b. VOO
  - c. VIGS
  - d. SATOER
13.
  - gegee
  - gebeur
  - belowe
  - behou
  - gevat
  - gesoen
  - bedoel

Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde en voornaamwoorde

Vrae oor die strokiesprent/inligtingsteks

1. 1659
- 2.

Redes vir die oorlog	Waar of onwaar
	✓
	✓
	✓
	x

3. Vir die Khoimense was beeste belangriker as grond.
4. Dit is naamwoorde.

Beroepe

Afrikaans	Engels
	advocate
bestuurder	
bibliotekaris	librarian
diplomaat	
lektor	
	engineer
	social worker
	musician
navorser	
onderwyser	
	personal assistant
	lawyer
psigiater	
	accountant
sekretaresse	
sielkundige	
	nurse
wetenskaplike	

Meervoude

1.

Groep 1

Enkelvoud	Meervoud
haan	hane
vuur	vure
paal	pale
skuur	skure
jas	jasse
bos	bosse
das	dasse
gil	gille
plan	planne
dak	dakke
tak	takke

Groep 2

Enkelvoud	Meervoud
kloof	klowe
stof	stowwe
sif	siwwe
brief	briewe
duif	duiwe
slaaf	slawe

Groep 3

Enkelvoud	Meervoud
saag	sae
plaag	plae
vlag	vlae
vraag	vrae

Groep 4

Enkelvoud	Meervoud
kwass	kwaste
vors	vorste
bruilof	bruilofte
krag	kragte
lys	lyste
tydskrif	tydskrifte
nes	neste

Groep 5

Enkelvoud	Meervoud
swembad	swembaddens
lewe	lewens
wa	waens
kind	kinders
vrou	vrouens

Groep 6

Enkelvoud	Meervoud
oorlog	oorloë
boog	boë
wieg	wieë
reënboog	reënboë

Groep 7

Enkelvoud	Meervoud
trog	trôe
brug	bruë
sog	sôe
rug	rûe

Groep 8

Enkelvoud	Meervoud
pa	pa's
ma	ma's
hoera	hoera's
foto	foto's
skadu	skadu's
ski	ski's

Groep 9

Enkelvoud	Meervoud
lied	liedere
lid	lede
gebod	gebooie
pad	paaie
stad	stede
vliegtuig	vliegtuie
blad	blaaie

2.

- varke; vroue; katte
- skouers; knieë
- boeke; penne; potlode
- geboue; alarms
- fietse; stuurwiele

3.

- pa's; ma's; kinders; berge
- hulle; hulle
- soldate; hul gewere

4. Uittreksel uit *Jou Romeo*:

Meervoude:

- kamerdeure
- krieketkolwe
- beddens
- spieëls
- hande
- gesigte
- wiskundetoetse

- skootrekenaars
- Enkelvoude:
- gesig
  - haarstuk
  - sportmedalje
  - oog

Verkleiningsvorme

- wieletjie
  - skootjie
  - plasia
  - koninkie
- asempie
  - kettinkie
  - padjie
  - skilpadjie
  - boompie
  - grafie
  - graffie
  - waentjie
  - ringetjie
  - stroompie

Geslag

- prinses; skryfster
  - leeuwyfie; springbokram

Manlik	Vroulik	Manlike	Vroulik
	koningin		aktrise
	Jodin		werkster
	skoonsuster		voorsitster
	kleremaakster		heldin
	ooikalf		teef
	sog		hen
	nig	keiser	
	kelnerin		nooi
	duikerooi		mevrou
monnik			ouma
hings		towenaar	
oom		redakteur	

Voornaamwoorde

- hulle
  - sy
  - ek; jou/u
  - dit
  - my

Besitlike voornaamwoorde

- sy
- sy

3. sy
4. hom
5. jou
6. my; my
7. jou; ons
8. julle
9. hulle
10. sy

Hersiening

1. 'n Dorpie
2. Dit word met 'n hoofletter geskryf.
3. Die dorpie is afgesonder in 'n diep vallei.
4. Iemand het 'n veer opgetel en dit vir iemand gegee waarvoor hy/sy baie lief is.
Net so diep soos wat die veer van bo af geval het, is sy/haar liefde ook.
5. Liefdesgedig
6. My hart trek na jou toe.
7.
  - a. val
  - b. hoogste
  - c. tuit; meer
8.
  - a. wil; sê; vir
  - b. hart; tuit
  - c. liefde; vir; lê
- 9.

Selfstandige naamwoorde	Meervoudsvorm	Verkleiningsvorm
berggans	bergganse	berggansie
veer	vere	veertjie
krans	kranse	kransie
hart	harte	hartjie
meer	mere	meertjie
berggansveer	berggansvere	berggansveertjie
liefde	liefdes	liefdetjies

10.

my hart	dis myne
sy hart	dis syne
haar hart	dis hare
jou hart	dis joune
ons harte	dis ons s'n
julle harte	dis julle s'n

Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde

Vrae oor die rympie

1.

- Sy vra waarheen hulle sal wil vlieg as hulle ruimtevaarders kan word.
- Maan toe, want dis die naaste.
- Mars toe, want sy wil sien of daar lewe is.
-

Die hitte is te erg.	✓
Daar is nie lewe op die planeet son nie.	
Die son is te ver.	
Die lig is te skerp.	✓

Trappe van vergelyking

1.

Stellende trap	Vergrotende trap	Oortreffende trap
trots		trotsste
vaak	vaker	
nuut	nuwer	
	meer verlate	mees verlate
diep		diepste
	droeër	droogste
trotser		trotsste
laf		lafste
jonk		
vroeg	vroeër	

2. **Blokkiesraaisel:**

Dwars:

- meer
- skraler
- flukser
- leër
- dapperste

Af:

- mees verlate
- meeste
- dapperste
- giftigste
- oudste
- verlate
- skraalste

Intensiewe vorme

1.

- hemelhoog
- tjoepstil
- skreeulelik
- beeldskoon
- hoepelkrom
- bottoe
- papvrot

- h. potblou
  - i. seepglad
  - j. brandmaer
  - k. beeldskoon
  - l. wildvreemd
  - m. smoorverlief
2. Voorbeeld van hoe die woorde in sinne gebruik kan word – let wel, hierdie is een sin met al die woorde:
Die man was **doodmoeg** en **papnat** nadat hy hy deur die **pikswart** en **yskoue** nag geloop het.
- 3.
- a. Die skooldogter is bloedjonk.
  - b. Die appel is bloedrooi.
  - c. Kylie Jenner is wêreldberoemd.
  - d. Die horlosie is splinternuut.
  - e. Die besigheidsvrou is skatryk.
  - f. Die boemelaar is brandarm.

Byvoeglike naamwoorde voor en na die selfstandige naamwoord

- 1.
- a. moeë spelers
  - b. winderige dae
  - c. wye strate
  - d. opregte vriende
  - e. ligte pakkies
  - f. bont klere
- 2.

Na die selfstandige naamwoord	Voor die selfstandige naamwoord
	bloedrooie
fluks	skurwe
	dowe
	gladde
	sagte
	yskoue
suur	
	jong

Hersiening

1.

Beskrywing	Naam
	Albert Muller
	Marlie (Muller?)
	Steve Jobs en Chuck Norris
	Drain Wizard & Son

2. Oor Albert se kamer wat onnet is.
3. Om by hom aan te sluit en in sy besigheid te werk.
- 4.
- a. Marlie gee nie om oor wat Albert eendag gaan doen nie.
  - b. Die belangrikste vir Marlie is dat Albert haar nie pla nie.
  - c. Marlie hou so min van Albert, haar jonger broer, soos van insekte.
5. Steve Jobs is die mede-stigter van Apple, 'n groot tegnologiemaatskappy. Hy word in die besigheidswêreld as uiters suksesvol en innoverend beskou.
6. 'n Mens moet kan droom.
- 7.

- a. die grootste held
  - b. Marlie is buierig
  - c. die belangrikste ding
- 8.
- a. Albert Muller is 'n klein graad 8-outjie met groot drome.
  - b. Die lewe is nie altyd maklik nie.
  - c. Kan klein outjies met groot harte se drome tog waar word?
9. e
10. d
11. d
- 12.
- a. Die kos is spotgoedkoop.
  - b. Dit is 'n gouidgeel vis.
  - c. Steve Jobs is wêreldbekend.
  - d. Die venster is bottoe.
  - e. Die bal sit hemelhoog in die boom vas.
  - f. Die prinses is beeldskoon.

13.

Na die selfstandige naamwoord	Voor die selfstandige naamwoord
Die vrou is moeg.	Die moeë vrou.
Die kind is stout .	Die stoute kind.
Haar vel is grof.	Sy het 'n growwe vel.
Hy is stom.	Die stomme man.
Die pad is steil.	'n Steil pad.
Die water is warm.	Warm water.
Die koeldrank is yskoud.	Yskoue koeldrank.
Die perske is soet .	'n Soet perske.
Die hemp is lelik.	'n Lelike hemp.

Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde

Vrae oor die resep

1. Twee dele – die bestanddele en metode
2. Vier bestanddele
3. Vier bestanddele
4. Honderd-en-negentig milliliter
5. Meng; klop; voeg by; klits; sif; skep; bak
6. Voorbeelde van sinne met die word “kok”:
  - Die kok klop die mengsel.
  - Die besoeker klop aan die deur.
7. Sit 'n bietjie droë bestanddele by en dan weer 'n bietjie melk.
8. Min sout

Werkwoorde

1.
  - a. Roer
  - b. Sny
  - c. Kook
  - d. Bak
  - e. Meng/klits
2.
  - a. reën
  - b. duik
  - c. werk
  - d. ontspan
  - e. speel
  - f. dans

Hulpwerkwoorde

1.
  - a. drive
  - b. sal; bywoon
2.
  - a. kon
  - b. sou/moes/kon
  - c. moes
  - d. sou

Skeibare werkwoorde

1.
  - a. maak; toe
  - b. skakel; aan
  - c. maak; oop
  - d. vee; skoon
  - e. deel; uit
2.
  - a. het; ingeskuif
  - b. pak; ingepak
  - c. skakel; afgeskakel
  - d. maak; skoongemaak
3.
  - a. Die skoolkinders trek hulle boeke met plastiek oor.
Die skoolkinders het hulle boeke met plastiek oorgetrek.
  - b. Ma sit die koffie op die kombuistafel neer.
Ma het die koffie op die kombuistafel neergesit.

- c. Annette draai die geskenk in geskenkpapier toe.
Annette het die geskenk in geskenkpapier toegedraai.
- d. Hy draai nie die kraan oop nie.
Hy het nie die kraan oopgedraai nie.
- e. Hulle pak min klere vir hulle vakansie in.
Hulle het min klere vir hulle vakansie ingepak.

Bywoorde

- 1.
  - a. stadig
  - b. gister
  - c. nou; buite
  - d. skielik
- 2.
  - a. netjies; slordig
  - b. vinnig; haastig
  - c. stadig; versigtig

Hersiening

- 1. In die Krugerwildtuin.
- 2. Linda sê vir Jan hy het 'n mooi T-hemp aan.
- 3. Die bekende vyf diere in Afrika bekend as die Groot Vyf: leeus, renosters, luiperds, olifante en buffels.
- 4. Buffels en renosters
- 5. Die Krugerwildtuin en Pilanesberg-wildsreservaat
- 6. Amerika/Die Verenigde State van Amerika
- 7.
  - a. woon
  - b. was
- 8.
  - a. nou
  - b. daar
  - c. alleen
- 9.
  - a. skemer
  - b. graag
  - c. onmiddellik
  - d. destyds
  - e. nêrens
  - f. eergister

Hoofstuk 6: Ander woordsoorte

Telwoorde

- 1.
  - a. twintig oor twee
  - b. tien oor sewe
  - c. twintig voor agt
  - d. kwart voor twaalf
  - e. tien voor tien
  - f. halftwee
  - g. twee-en-veertig oor vier
  - h. sewentien oor tien
- 2. 08:00 – dit is agtuur.
- 3.
  - a. sestig
  - b. sestig

- c. vier-en-twintig
  - d. sewe
  - e. twee-en-vyftig
  - f. drie-honderd-vyf-en-sestig
  - g. tien
  - h. tien
  - i. honderd
- 4.
- a. R100
  - b. R500
  - c. R17,99
  - d. R80,20
- 5.
- a. een-en-twintig
  - b. vyftien minute
  - c. een uur en vyf-en-veertig minute
  - d. een-en-sewentig
- 6.
- a. Dertig grade
  - b. Nege grade
  - c. Nege-en-twintig September
  - d. Veertien Oktober
  - e. Vier

Lidwoorde

- 1. 'n
- 2. die
- 3. 'n; die
- 4. Die
- 5. 'n
- 6. 'n; die

Woordeskatuitbreiding

1.

Afrikaans	Engels
sitkamer	lounge
sitkamerstel	lounge suite
bank	couch
stoele	chairs
koffietafel	coffee table
gordyn	curtain
televisie	television
cd-speler	stereo / CD player
DVD-speler	DVD player
boekrak	bookshelf
mat	rug
skildery	portrait / painting
foto's	photos
ornament	ornament

2.

Afrikaans	Engels
kombuis	kitchen
yskas	refrigerator
vloer	floor

ketel	kettle
opwasbak	basin
vrugtebak / vrugtemandjie	fruit bowl
kombuistafel	kitchen table
eetgerei	cutlery
breekware	crockery
koffiebeker	coffee mug

Voorsetsels

h...1.

- Regs van die ouma.
- Agter die seun.
- Voor die kaggel.
- Op die bank.
- Naby die ouma se voete.
- Links van die ouma.
- In sy hande.
- Op die mat.
- In die peuter se arms.
- Teen die muur.

h...2.

- in
- met
- by
- in
- teen
- by
- aan
- na

Voegwoorde

1.

- Pieter **en** Susan eet vis.
- Hulle is vegetariërs, **daarom** eet hulle nie vleis nie.
- Hy drink baie water, **omdat** hy op 'n dieet is.
- Ek eet, **maar** ek is nie honger nie.
- Hulle sal kook **indien** ons die skottelgoed sal was.
- Die kelner kry 'n groot footjie **alhoewel** sy diens swak was.

2.

- 'n Mens eet die hoofgereg **nadat** 'n mens 'n voorgereg geëet het.
- 'n Mens moet sout by die kos gooi **sodat** die kos lekker smaak.
- 'n Mens moet die mengsel **roer** totdat al die bestanddele opgelos het.
- 'n Mens moet die melk byvoeg **terwyl** jy die droë bestanddele byvoeg.
- Dit is haar beurt, **gevolglik** kook sy vanaand.

Hersiening

1.

- op
- op
- regs van
- links van
- in
- op

2.

Lidwoord	Voorsetsel	Voegwoord	Telwoord
----------	------------	-----------	----------

die	in	nadat	sestig
'n	met	maar	
Die	op	nadat	

3.

- a. Ek is siek, maar ek gaan skool toe.
- b. Ek doen my huiswerk, daarom is ek nie in die moeilikheid nie.
- c. Ek eet my ontbyt, voordat ek my tande borsel.

4.

Voegwoorde

, voordat

, maar

En

Lidwoorde

'n (reël 1)

Die (reël 1)

die (reël 2)

'n (reël 3)

die (reël 3)

die (reël 4)

'n (reël 5)

'n (reël 5)

die (reël 10)

Hoofstuk 7: Sinsleer

Vrae oor die almanak

1. 28 dae
2. Vier Sondaes
3. Woensdag, die 1ste Februarie en Vrydag die 3de Februarie
4. (Antwoord op kalender)
5. KwaZulu-Natal

6. Maandag die 6de Februarie tot Vrydag die 10de Februarie
7. 13 Februarie
8. 15 Februarie
9. 'n Dag waarop baie mense kaartjies of blomme stuur na iemand van wie hulle baie hou of vir wie hulle lief is.
10. Eergister
11. Oormôre
12. Dit is die dag wat die leerder sy/haar sakgeld ontvang
13. Februarie is korter – dit het 28 dae waar ander dae 30 of 31 dae het.
14. Skrikkeljaar (vraag op die notapapiertjie onder vraag 13.)

Onderwerp (*subject*), voorwerp (*object*) en gesegde (*verb*)

1.
  - a. Skeidsregter
  - b. Jagter
  - c. Argitek
  - d. Onderwyser
2.
  - a. bokke
  - b. pasiënte
  - c. skelms
  - d. motors
  - e. 'n resies
  - f. wonde
  - g. geboue
  - h. liedere
3.
  - a. vang
  - b. hardloop
  - c. skiet
4.
  - a. Die skool (O) bou (G) 'n swembad (V).
  - b. Ma (O) kan die lekkerste beskuit (V) bak (G).
  - c. Die groot grasperk (V) word deur pa (O) gesny (G).
  - d. Die sterk netbalspan (O) het die beker (V) verower (G).

Woordorde

1.
  - a. Elke Donderdag **speel** die seuns sokker by die skool.
  - b. Om elfuur **moet ek gaan slaap**.
  - c. Woedend **gryp** die meneer na sy boek wat op die vloer lê.
  - d. Ma **maak** die lekkerste kos om ons gesond te hou.
  - e. Tydens die eksamen **het** ek siek **geword**.
2.
  - a. **Agter** die hoë muur is dit heerlik warm.
  - b. **Gister** het my ouma in die stad aangekom.
  - c. **Vinnig** het die motor by ons verbygegaan.

- d. **Onder** die akkerboom was daar twee slange.
- 3.
- a. Sy wil graag gaan, maar **haar hare is nat**.
- b. Ma moes stad toe gaan, want **sy moet haar bankkaart gaan haal**.
- c. Hulle sal gaan, sodra **die wasgoed gewas is**.
- d. Jy moet jou hare kam, sodat **dit nie koek nie**.
- e. Ek moet vanjaar slaag, al **is ek vreeslik lui**.
- f. Ons het die wedstryd gewen, hoewel **ons beste speler beseer was**.
- 4.
- a. Dit is lekker **om te** sing.
- b. Ek is bly **om** jou **te** sien.
- c. Hy sukkel **om te** lees.
- d. Rafiki is bang **om** haar pa **te** vertel.
- e. Hulle is opgewonde **om** museum toe **te** gaan.

Tye

Verlede tyd

- 1.
- a. Hy **het** 'n bakkie **bestuur**.
- b. Thabo **het** sy ou vriend **herken**.
- c. Ek **het** ver op die gras **gespring**.
- d. Hy **het** 'n brief aan Thandi **geskryf**.
- e. Matty **het** sy vakansie **geniet**.
- f. Ek **het** lekker met my nuwe vriend **gesels**.
- g. **Het** jy met 'n potlood of met 'n pen **geskryf**?
- h. Ons **het** die boek, *Swemlesse vir 'n meermin*, in die Afrikaansklas **gelees**.

Toekomende tyd:

- 1.
- a. My broer **sal** die sokkerbal skop.
- b. Die stout seun **sal** sy skoene verniel.
- c. Ons **sal** ons kaartjies op die internet bespreek.
- d. Hulle **sal** mekaar op die speelgrond rondjaag.

Tye van "is" en "het":

- 1.
- a. My boetie maak my skoene vas.
My boetie **het** my skoene vasgemaak.
- b. Die skoolhoof vertrek om tienuur.
Die skoolhoof **het** om tienuur vertrek.
- c. My vriendin help my.
My vriendin **het** my gehelp.
- d. Jy ontvang 'n pragtige geskenk.
Jy **het** 'n pragtige geskenk ontvang.

- e. Ek herken hom aan sy stem.
Ek het hom aan sy stem herken.

2.

- a. Vandag **lees ek 'n boek.**
b. Gister **het hulle 'n toets geskryf.**
c. Mōre **sal ons Johannesburg toe gaan.**
d. Hierdie week **hardloop Pieter in 'n marathón.**
e. Verlede maand **het die kinders op vakansie gegaan.**

Ontkenning

1.

- a. **Nee**, ons kon nie glo dat hy ses jaar oud was **nie.**
b. **Nee**, hy sukkel nie om liedjies te speel **nie.**
c. **Nee**, die seun kan **nie** lees en skryf **nie.**
d. **Nee**, Frieda was nie 'n gehoorsame dogter **nie.**
e. **Nee**, die donkie het **nie** altwee sy ore verloor **nie.**
f. **Nee**, 'n kind behoort **nie** met 'n rewolwer te speel **nie.**

2.

- a. Die meisie kyk **nie** graag televisie **nie.**
b. Sy hou **nie** daarvan om te kook **nie.**
c. Hulle gaan **nie** vandag Johannesburg toe **nie.**
d. Jan trek **nie** sy groen jas aan **nie.**
e. Susan dra **nie** vandag 'n swart trui **nie.**
f. Die musiek begin **nie** speel nie.
g. Penny sit **nie** op die bank en lees **nie.**

3.

- a. Ek het hom **nêrens** gesien **nie.**
b. Kersvader het vir hom **niks** gebring **nie.**
c. My maat kan **glad nie** die som verduidelik **nie.**
d. **Niemand** sal die papiere optel **nie.**
e. Ek is **glad nie** lief vir vrugte **nie.**
f. Het jy **nog nie** jou tande geborsel **nie?**
g. **Moenie** die deur toemaak **nie!**
h. Het jy **nog nooit** 'n rooi renoster gesien **nie?**
i. Weet **niemand** waar ek my hoed gesit het **nie?**

Sinsoorte

1. **Begripsvrae oor die grappies:**

- a. Wie's daar?
b. Ma troos die baba.
c. Eie verduideliking.
d. 'n Matroos (een woord) is 'n persoon wat op 'n skip werk. Dit moet eintlik twee woorde wees: "Ma troos".
e. Korte beteken "nie lank nie". Die regte spelling of skryfwyse moet wees: "Kort 'n".

- f. 'n Stelsin
  - g. Klop-klop!
  - h. Enige grappie van jou keuse.
- 2.
- a. Hou hulle baie van biltong? / Waarvan hou hulle baie?
  - b. Sal sy die kole uitkrap? / Wat sal hulle uitkrap?
  - c. Het sy in Junie by haar oupa-hulle gaan kuier? / Waar het hulle in Junie gaan kuier?
  - d. Is dit wat hy gevra het? / Wat het hy gevra?
  - e. Het sy gister pasta vir middagete geëet? / Wat het sy gister vir middagete geëet?

Lydende en bedrywende vorm

- 1.
- a. **Al die ouers** word deur die skoolhoof na die funksie genooi.
  - b. **Die saal** word deur die onderwyseresse versier.
  - c. **Die planne** van die gebou word deur die argitek geteken.
  - d. **'n Hoë muur** word om die swembad gebou.

Direkte en indirekte rede

- 1.
- a. **Ma vra vir die kinders:** "Eet julle gereeld gesonde kos?"
  - b. **Die kinders antwoord:** "Ons hou meer van lekkergoed en koekies en roomys."
  - c. **Pa sê:** "Van nou af sal Ma nie meer vir julle ongesonde kos laat eet nie."
  - d. **Die loodgieter sê:** "Ek sal môre-oggend die kraan regmaak."
  - e. **Ouma vra vir die loodgieter:** "Wil u 'n koppie tee hê?"
- 2.
- a. Wikus sê dat hy graag die landerye daardie week wil ploeg.
  - b. Die plaasbestuurder het gevra of hulle nie daardie jaar meer sitrusbome gaan plant nie.
  - c. Die plaasbestuurder het gesê dat hulle hierdie jaar meer sitrusbome gaan plant
  - d. Die boer het gesê dat hy liewer bloubessies wou plant.
  - e. Die boer het gesê dat hy liewer druiwe gaan plant.

Hersiening

Vrae oor die grappie

- 1.
- a. Die kraai het eers gevra watter voël is die haan dat hy nie kan vlieg nie.
  - b. Toe vra hy watter soort voël is die haan dat hy heeldag saam met die henne rondloop en in die grond skop.
- 2.
- a. Hy het vir hom gesê dat hy wel iets kan doen wat die kraai nie kan doen nie.

- b. Die kraai vra toe wat is dit wat hy nie kan doen nie.
- c. Die haan sê toe dat hy ten minste kan kraai, maar dat die kraai nie kan haan nie.

3.

- a. Die haan sê vir die kraai dat hy eintlik baie slimmer as hy is.
- b. Die kraai erken dat die haan glad nie dom is nie.
- c. Die kraai terg die haan nie weer nie.
- d. Die kraai en die haan is goeie vriende.

4.

- a. Die kraai begin nie die haan terg nie.
- b. Die haan word nie bitterlik kwaad nie.
- c. Die kraai land nie in die hoenderhok nie.

5.

- a. My oom kweek tamaties.
- b. As gevolg van hierdie rede het ek nie gekom nie.
- c. Kan jy die berg sien?
- d. Sit die spaarwiel aan!
- e. "Jo, kom in." OF "Kom in, Jo."
- f. Haal jou hoed af.

Hoofstuk 8: Betekenisleer

Vrae oor die artikel

1.
  - a. Norman Cousins
  - b. Dwight Stone
2. Joernalis
3. Norman se dokter.
4. Norman het komedies begin kyk.
5. Ses-en-twintig jaar
6. Hy het geglo dat dit moontlik was om hoër as ses voet te spring.
7. Omdat hulle geweet het dit is moontlik.
8. Al die ander mense het begin glo dat hy dit wel kan doen.
9. **Woordeskatuitbreiding en spelling**

Engels	Afrikaans
	siektes
injuries	
medicine	
	pyn
	apteek
patient	
	koors
	terapie
treatment	

10.
  - a. laaste
  - b. onmoontlik
  - c. al ooit
  - d. hierdie
  - e. spanningsvol
11.
  - a. Om te wonder oor die implikasies en dit ernstig te oorweeg.
  - b. Ek is gekul. Iemand het jou iets laat glo wat nie waar is nie.
  - c. Ek het glad nie geslaap nie.
  - d. Dit is te moeilik vir hom.
  - e. Hy is nie lus vir die kos nie en eet stadig en/of teen sy wil.

Een woord vir 'n omskrywing

1.
  - a. butcher – slagter
  - b. hairdresser – haarkapper
  - c. dental surgeon – tandarts
  - d. pilot – loods; vlieënier
  - e. poet – digter
  - f. soldier – soldaat

2.

Skotland	Skotte	Skots
Duitsland	Duitsers	Duits
Pole	Pole	Pools
Lesotho	Basotho's	Sotho

Swede	Swede	Sweeds
Japan	Japannese	Japannees

Rusland	Russe	Russies
----------------	--------------	---------

Woordeboekwerkantwoorde:

- Slowaakse
- Finland
  3.
    - a. heks; towenares
    - b. niggie
    - c. pluimvee
    - d. kwekery
  4.
    - a. kleremaker
    - b. veearts
    - c. weduwee
    - d. bedelaar
    - e. posman
    - f. matroos
    - g. kondukteur
  5.
    - a. blits
    - b. seep
    - c. berge
    - d. trapsuutjies
    - e. vark
    - f. roer
    - g. giftig
    - h. fris

Sinonieme en antonieme**Verduideliking vir grappie:**

'n Sinoniem vir teken is krabbel. Die woord "krabbel" en die eerste deel van die naam van 'n vis – kabbeljou – is baie naby aan mekaar en dus word daar hierop gesinspeel.

Teenoorgestelde betekenisse (antonieme)

h...1.

- a. onskuldig
- b. hitte/warmte
- c. leuen
- d. verlep
- e. gaar
- f. maklik; ligte
- g. goedkoop
- h. vyande; onwelkom
- i. spierwit; brandmaer
- j. bly/trots;/ gespaar

h...2.

- a. artistiek
- b. orkesleier
- c. leraar
- d. karikatuur
- e. present

Idiomatiese uitdrukkings

1.

Kolom A	Kolom B
bangbroek	lemand wat bang is vir alles.
klakous	lemand wat altyd oor alles kla.

tjankbalie	lemand wat baie maklik huil.
agie	lemand wat baie nuuskierig is.
grapjas	lemand wat die hele tyd grappe maak.
boelie	lemand wat ander bang maak en seer maak.
grootbek	lemand wat altyd loop en spog.
senuweebol	lemand wat altyd senuweeagtig lyk.
Kolom A	Kolom B
Ons ry met Jan Tuisbly se karretjie.	Ons gaan nie weg nie.
Hierdie werk is bokant my vuurmaakplek.	Hierdie is vir my baie moeilik.
Sy oë is al weer groter as sy maag.	Hy het meer ingeskep as wat hy kan opeet.
Die appel val nie ver van die boom af nie.	Die kind is net soos die ouer.
Die kind is besonder voor op die wa.	Glad nie skaam nie.
Hy sit net daar met 'n mond vol tande.	Hy praat nie veel nie.
Hy het dit vir 'n appel en 'n ei gekoop.	Spotgoedkoop.
Sy is nog nat agter die ore.	Nie baie ondervinding nie.

h...3.

Kolom A Idioom	Kolom B Betekenis
a) Sy aand- en môrepraatjies stem nie ooreen nie. b) Die alfa en omega. c) Die laaste sien van die blikkantien. d) Die hef in die hand hê.	Hy bly nie altyd by wat hy sê nie. Die begin en die einde. Hy het spoorloos verdwyn. Die mag besit.

h...4.

- a. My broer het verkoue gekry.
- b. Ek moet betyds wees om die trein te haal.
- c. Wat is jou naam?
- d. Wat is die datum vandag?
- e. Ek ken die antwoord.

Homonieme en homofone

1.

- a. Skink asseblief my tee in 'n **koppie**.
Ons gaan die **koppie** hierdie naweek uitklim.
- b. Ek praat en eet met my **mond**.
Die Oranjerivier **mond** uit in die see.
- c. Ons gaan vandag met die **bakkie** ry.
My ma skep my kos vir skool in 'n **bakkie**.

2.

- a. Die feë in Peter Pan se naam is Tinkerbell.
- b. Die onderwyser vee die potloodstrepe uit.
- c. My ouers is tans op reis in Europa.
- d. Hulle eet vanaand kerrie en rys.
- e. Die vrou eis haar kleingeld van die kassier.
- f. Ons drink ys saam met ons koeldrank.

Letterlike en figuurlike betekenis

1.

- a. Figuurlik
  - b. Letterlik
  - c. Figuurlik
  - d. Figuurlik
- 2.
- a. Hy maak maar net of hy so kwaai is; hy is nie regtig nie.
  - b. My ouma is nie so dom soos wat sy lyk nie.
  - c. My pa wil eers mooi kyk voor hy die tablet vir my koop.
- 3.
- a. So blink soos 'n spieël – iets is so blink soos 'n spieël gepolitoer.
  - b. Jy blaf by die verkeerde boom – jy vra vir die verkeerde persoon.
  - c. Die aap uit die mou uit laat – jy vertel die geheim.

Hersiening

Lees- en begripsoefening

- 1. 'n Boek oor sy lewe skryf.
- 2. Die nuwe juffrou.
- 3. Iemand wat nie onder hulle eie naam iets publiseer nie, maar namens iemand anders.
- 4. c) Alles te glo sonder om te dink.
- 5. d) Na skinderstories luister.
- 6.
  - a. dwars
  - b. dun
  - c. ore
  - d. aand

Oefenvraestel

- 1. Begripsvrae:
  - a. Witbank
  - b. 32
  - c. *Pad na jou hart; Vir Altyd*

d.

In Amerika het sy 'n kursus in filmwerk gedoen.	W
Na skool het sy in Pretoria gewoon.	W
Sy was die joolkoningin van die Universiteit van Pretoria.	W
Terwyl sy studeer het, het sy in teaterproduksies gespeel.	W
Ivan speel in die sepie <i>Getroud met Rugby</i> .	W
Ivan was die regisseur en skrywer van <i>Pad na jou hart</i> en Donnalee weer van <i>Vir Altyd</i> .	V
Die twee is getroud.	V
Donnalee glo dat 'n mens altyd 'n keuse het oor hoe jy jou omstandighede hanteer.	W

2.

- a. ie
- b. y
- c. ou
- d. k, j, n, l, d, m, s, t, g, h

3.

matriek	verwerf	akteurs	joolkoningin
rol kursus regie fliek	gespeel gespesialiseer verwerf verhuis	erkenning akteurs produksies gespeel	filmindustrie lewenseuse filmwerk skrywerspaar

4.

- a. voltooi; filmkunde
- b. fliek; geskryf
- c. driuwe
- d. lui
- e. wyn

5.

- a. ma-triek
- b. be-kend-heid
- c. me-ni-ge
- d. re-gis-seurs
- e. flie-ks

f. pro-duk-sies

6.

a. Nee, so iets het ek nog nooit gesien nie!

b. "Hoera!" skree Faith, Zama en Dinah toe hulle al die eetgoed sien.

7.

a. UP

b. NWU

c. UJ

d. UKZN

e. UNISA

8.

a. klere

b. maar; maer

9.

a. boeke, penne, potlode

boekie, pennetjie, potloodjie

b. geboue, alarms

geboutjie; alarmpie

10.

a. aktrise

b. koning

c. hings

d. teef

e. redaktrise

f. varkbeer

11.

a. dit

b. sy

12.

Stellende trap	Vergelykende trap	Oortreffende trap
oud	ouer	oudste
fluks	flukser	fluksste
taai	taaier	taaiste

13.

duur	peperduur
nuut	splinternuut
jonk	bloedjonk

14.

Na die s.nw	Voor die s.nw
Haar vel is skurf.	Sy het 'n skurwe vel.
Hy is doof.	'n Dowe man.
Die kussing is sag.	'n Sagte kussing.

15.

- a. beteken
- b. herken
- c. lei

16.

- a. kon
- b. moes

17.

- a. Ek sluit die kas oop.
- b. Ek gooi die ou skoene weg.

18.

- a. Ek is nie honger nie, maar ek eet.
- b. Hulle sal kook indien ons sal skottelgoed was.

19.

- a. in
- b. met
- c. teen

20.

- a. Susan dra nie vandag 'n swart trui nie.
- b. Die musiek speel nie.
- c. Penny sit nie op die bank en lees nie.
- d. Het jy nog nie jou tande geborsel nie?
- e. Moenie die deur toemaak nie!
- f. Het jy nog nooit 'n rooi olifant gesien nie?

21.

- a. Wat moet ek toemaak?
- b. Waar sit Penny en lees?

22.

Donnalee se lewensleuse is dat jy nie altyd jou omstandighede kan kies nie, maar jy kan kies hoe jy op jou omstandighede reageer.

23.

- a. ***Pad na jou hart*** is saam deur Donnalee en Ivan geskryf.
- b. **Haar B.A. (Drama)-graad** is in 2006 aan die Universiteit van Pretoria verwerf.

24.

- a. getrek
- b. opgegroeï
- c. opleiding
- d. outeurs

25.

- a. Sy het haar **graad** verwerf.
Die vis het 'n **graat** in.
- b. Ouma gee graag **raad**.
Die ou **boereraat** van my ouma werk goed.
- c. Ek **reis** graag na ander lande.
Ek is lief vir vleis met **rys**.